

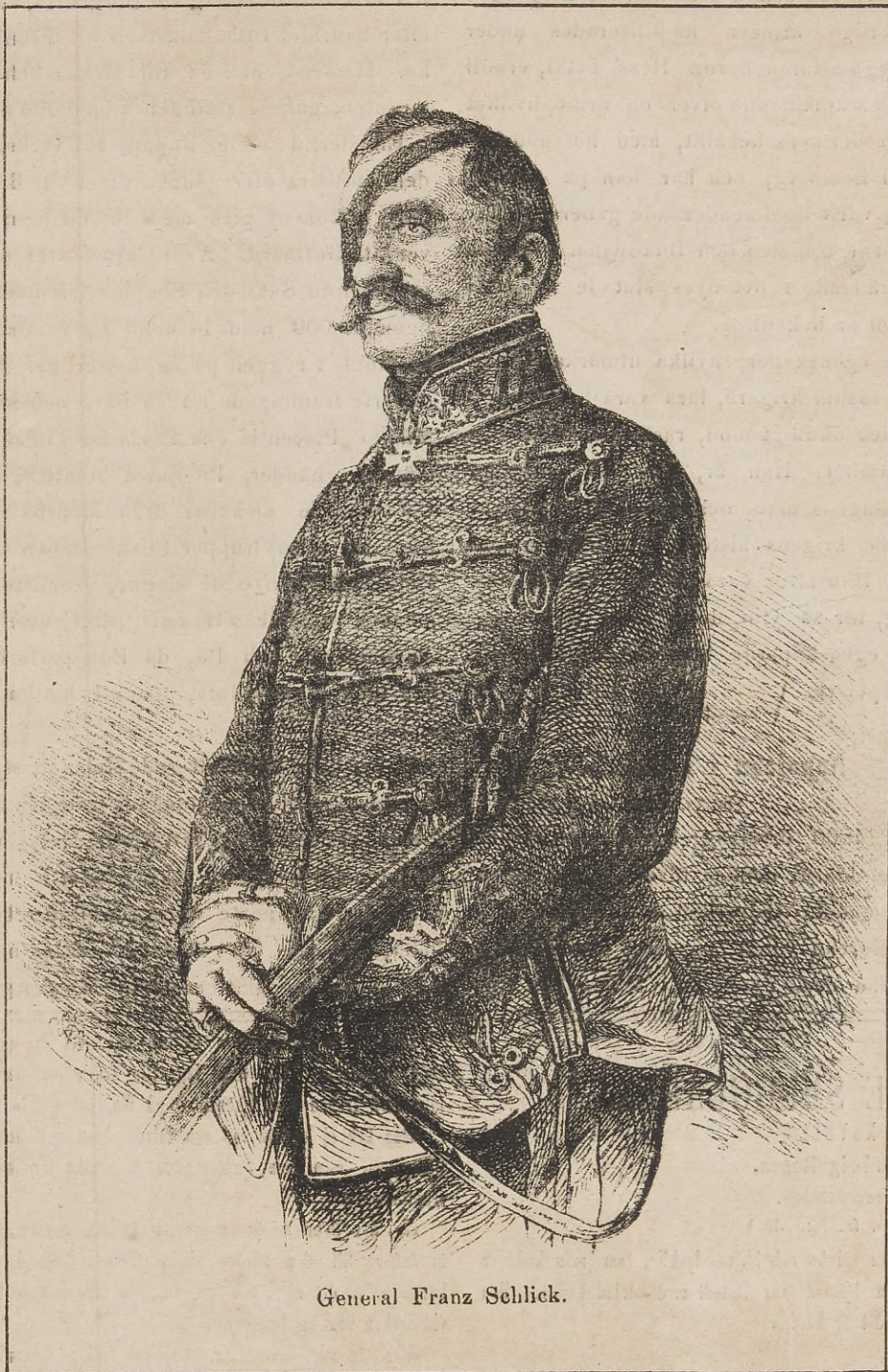
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 31. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 31 Juli 1859. Pris för år: 10 Rdr Riksmünt. XIII årgången.

General Franz Schlick.

General Schlick.

Denne mans namn eger en god klang inom österrikiska arméen, och säkerligen är väl äfven den som bär detsamma, näst Hess, den utmärktaste strategen i den kejsarliga hären.

Kavallerigeneralen greve Schlick är född 1789 i Prag. Han visade tidigt lust för

militärståndet men hans far tvingade honom att studera juridik, och det var först efter fadrens död 1808 som han fick följa sin böjelse; han ingick nämnde år vid arméen: Vid Passau var han för första gången i elden, straxt derefter var han med i slaget vid Aspern, efter detta slag befordrades han till löjtnant vid uhlanerna och deltog som

sådan i slaget vid Wagram och vapenstilleståndet i Znaim. Straxt derefter blef han rytmästare vid Radetsky-busarerna, i hvilken egenskap han åtföljde sin chef till Litoralen.

Då Österrike 1812 uppträdde som Frankrikes bundsförvandt, nedlade Schlick sitt befäl. Fälttåget 1813 föranledde honom att åter taga vapnen. Han stred vid Dresden, Kalm, Arbesau och Leipzig och visade mycken tapperhet. I det sistnämnda slaget förlorade han sitt högra öga, och var tillfölje af denna olycka i sju månader fängslad vid sjuklägret. Sju månader sednare befann han sig som kwir i Paris, hvarifrån han återvände som major till Österrike. År 1815 drog han åter, i spetsen för en division, till Frankrike. Under den långa sedermera följda fredstiden befordrades greve Schlick småningom från major till fältmarskalkslöjtnant och regementsinnehafvare. År 1848 beklädde han guvernörsposten i Krakau. Han öfvertog i November samma år befälet öfver en kår af 8,000 man, som sammandrogs vid Duckla vid ungerska gränsen, för att i de norra komitaterne understödja kejsarliga hufvudarméens rörelser. I December 1848 utgaf Schlick en mycket bekant blifven dagorder, som lydde: "Framåt, soldater! Vi älska vår kejsare, vi tillhöra den tappra österrikiska arméen, varen för resten obekymrad!" hvarefter han med sin kår d. 5 Dec. anträdde marchen öfver Karpatherna. Redan d. 11 Dec. intog han Kaschau, sedan han dagen förut slagit och skingrat en ungersk här, som dock endast bestod af nationalgarde och landtstorm. Sedermera vann Schlick den ena träffningen efter den andra mot Ungrarne; slaget vid Keresstin i Jan. 1859 skulle dock hafva förlorats, om icke Schlicks personliga tapperhet och beslutsamhet i det farligaste ögonblicket hade återställt ordningen.

Hufvudarméen var ej i stånd att tillräckligt understödja Schlick, och hotad från trenne sidor, måste generalen anträda ett återtag från Kaschan öfver Alytelekerbergen, en af de märkvärdigaste tilldragelserne under detta vinterfälttåg. Straxt derefter förenade han sig med hufvudarméen och bi-

drog, genom Dembinskis tillbakaslående, till Österrikarnes seger vid Kapolna. Sedan han förenat sig med Windischgrätz, stred han vid Hatvan mot en tredubbel stor öfvermakt. Hans väl ledda återtag och skickliga manövrer befriade vid Isaszeg, den 6 April, den hårdt ansatte Jellachich, hvarigenom Schlick bidrog till segren.

Den 23 April lemnade arméen Pesth. Tre dagar senare tillbakaslog Schlick vid Acs och Komorn ett häftigt anfall af insurgenterne. Vid intagandet af Raab fann han tillfälle att utföra nya bedrifter. Denna stads eröfring skedde förnämligast genom hans energi. Ryske generalen Berg förklarade företaget för överkställbart, hvarpå S. svarade: "Vi hafva ett bittert medikament att svälja; låtom oss göra det heldre i dag än i morgon"; och han företog vågstycket.

Schlick visade sig som en tapper krigare äfven vid Komorn. Derifrån begaf han sig i ilmarcher öfver Pesth till Theiss, och derifrån till Haynaus understödjande vid Maros. Efter slaget vid Szöreg skyndade han till Neuarad, dit Görgey, förföljd af Ryssarne, hade ankommit, i afsigt att slå sig igenom Schlicks kår till Dembinski, men Schlick förhindrade Görgey häruti, och denne måste uppgifva sin plan och straxt derefter vid Villagos sträcka vapen. Det var således Schlick, som med lycka för Österrikes vapen hade både börjat och slutat fälttåget. Redan under kriget hade han för sina vapenbragder er-

hållit Maria Theresia-ordens riddarekors och Förtjenstordenskorset. Efter kriget tillade kejsaren till dessa dekorationer storkorset af Jernkroneorden, och förbedriften vid Raab kommendörskorset af Maria Theresia-orden. Grefve Schlick befordrades 1849 till kavallerigeneral och till kommendör i Mähren och Schlesien. Då i Rysslands och vestmakternas krig 1854 kejsarliga arméen mobiliserades under fälttygmästaren baron Hess' befäl, erhöll Schlick kommando öfver en armé, hvilket han sedermera behållit, med hufvudquarter i Lemberg, och har han på samma gång varit kommenderande general i provinserne Galizien och Bukowina. — Hans uppträdande i det nyss slutade kriget i Italien är bekant.

De egenskaper, hvilka utmärka denne man såsom krigare, lära vara kallblodighet och okulligt mod, rask blick och beslutsamhet. Han är, med ett ord, en handlingens man, och intager i de österrikiska krigens historia ett framstående rum. Han lär vara af ett humant sinne, för så vidt detta låter förena sig med egenskaperna hos en despotismens stödjeplare.

Napoleon I i Italien.

(Forts. o. sl. fr. No: 30.)

År 1800 öfvertog Bonaparte såsom Förste Consul befälet öfver arméen, som skulle anfälla Österrikarne i Italien, medan Moreau vände sig mot österrikiska länderne och Tyskland. Massena tog

befälet öfver alparméen, som bestod af 28,000 man och hade emot sig 60,000 Österrikare under Melas, som beslöt att taga Genua.

Melas anföll i tre kolonner och slog Soult vid Montenotte, samt afskar Suchet från hufvudkåren. Denne sistnämnde general blef slagen vid Monte Giacomo och led äfven ett nederlag vid Borghetto, hvar-efter han blef tillbakadrifven till Frankrike. Massena, drifven till Genua och innesluten, gaf sig slutligen med 9,000 man.

Emellertid hade Bonaparte verkställt den ryktbara öfvergången öfver St. Bernhard. Monecy gick med 16,000 man öfver St. Gotthard. Andra armékårer nedtågade från Susa och Simplon, så att slutligen 60,000 man befunno sig samlade i Piemont, i ryggen på de kejsarlige. Bonaparte framtågade nu snabbt, och intog Milano. Placentia och Pavia föllo i Fransmännens händer, Po-linien besattes, och Österrikarne afskuros från Mantua och från sina reservtrupper i östra Italien. Vid Montebello bleivo de slagne, och Fransmännen besatte Stradellapasset emellan Apenninerna och Po, då Bonaparte fick den tanken att vänta, för att hindra fienden.

Under tiden koncentrerade Melas sin styrka i Alexandria. Suchet tågade fram och hotade på ett betänkligt sätt Elmitz, Melas var besluten att bana sig väg genom franska arméen. Bonaparte antågade från Stradella, och de två härarne möttes nära Alexandria på slätterna vid Marengo,

DEN GAMLE SMUGGLAREN.

NOVELL

af Ludwig Rosen.

Öfversättning.

(Forts. fr. No: 30.)

varför icke — här kunde man ganska väl bo och blifva lycklig, om man hade en älskad varlse vid sin sida, vid hvilken hjertad var fästadt med odelad kärlek. Men ensam — helt och hållet ensam — det är hårdt.»

Tankfull och upprörd fortsatte han långsamt sin väg.

III.

Efter återkomsten till Wolfsgrund ombesörjdes afsändningen af fyra man under Winrichs befäl till Waldhof och inskräftes tillika det omsorgsfullaste nit för damen. Marx visade sig nu vänligare mot sin gäst, delade aftonmåltiden med honom, och samtalade vid ett glas ganska drickbart vin om de mest passande mått och steg till befordrande af expeditionens ändamål. Samtalsvis yttrade Schellenberg:

»Der, hvarest smuggeriet bedrives i en så stor skala som här, eger det vanligen en viss, mer eller mindre, ordnad organisation, derför också i allmänhet en ordnande och ledande anförare. Har man icke här i trakten någon misstänkt för att stå i spetsen för smugglarbandet?»

»Im, största misstanken hvilat väl på Feibes Itzig i Eversburg,» sade Marx.

»Alltså en jude — hvad är han för en?»

»Han är en durchdrifven skålm, mer vet jag ej att säga om honom. Men hvad jag ville fråga om har ni talat med fröken von Schönberg på Waldhof sjelf?»

»Jag fick ej komma in, och talade blott med hennes tjenarinna, men som tycktes vara ett ganska förståndigt fruntimmer.»

»Ja, den Henriette är en ganska skicklig person, hon är dotter till den allidne skolanästaren i Walbröl och kunde hafva det mycket bättre, om hon icke hängde fast vid fröken som en kardborre.»

»Men säg mig, herr Marx, huru har fröken kommit i denna halfförbrända och halfförfallna grushög?»

Marx tyckade några ögonblick och tycktes ogerna inlåta sig på följande förklaring:

»Den adliga familjen, som egde en godset, var utdöd, men domstolen fann slutligen denna fröken vara en släkting till den sista godsegarinnan. Alldenstund fröken icke hade någon egen bostad och icke fann någon köpare till skräpet, så flyttade hon dit med sin tjenarinna.»

»Hvad har hon att lifva af?»

»Af arrondessumman för kvarnen och några få tjänster af sådana skogsbor, som äro för fattiga att betala någon

der Österrikarne hade en styrka af 31,000 man (7,500 man kavalleri) och Fransmännen 25,400 man (3,600 kavallerister). Anfallet börjades i dagbräckningen, och striden fortfor tills sent på eftermiddagen, då Kellermans kavalleri gjorde ett flankanfall, och dymedelst gaf en vändning åt stridslyckan. Fransmännen blefvo, som bekant, segrare. Ett stillestånd afslutades nu i Alexandria, och Bonaparte återvände, segerkrönt, till Frankrike.

Hvad som emellertid framgår af denna redogörelse, är följande: De franska generalerna blefvo under detta krig alla slagna, då de ej anfördes af Napoleon. Tre af Bonapartes stora segrar — Montenotte, Rivoli och Marengo — kunna af många skäl sägas vara vunna snarare genom lyckträffar och förräderi, än genom öfverlägsenhet hos de franska vapnen. De platser, hvilka för närvarande äro Österrikes starkaste fästningar, äro just de samma som af Napoleon den förstes stora fältherrenille utmärktes såsom afgörande viktiga punkter. Troligen hade ock, i händelse det nu sedan afslutade kriget blifvit fullföljdt, Napoleon den tredje krigslycka strandat mot dessa farliga skär.

Några ord vid våra plancher för dagen.

Vi hafva, enligt löfte, låtit våra läsare följa tilldragelserne i det nyss afslutade kriget, framställde i en serie af bilder. Vi meddela äfven denna gång några scener från det sista slaget, det vid Solfe-

afgift. Det är för litet att ordentligt lifva af, och dock för mycket för att egentligen behöfva svälta ihjel.»

»Ni borde köpa egendomen, herr Marx.»

»Gud bevara mig derifrån! Men hvad jag ville säga: jag plägar gerna innan jag går till sängs taga mig ett glas punsch, det gifver en lugn sömn. Gör ni mig sällskap, herr löjtnant?»

»Hvarför icke?»

Marx lät bringa in varmt vatten och bryggde nu i sidorummet den ångande drycken i tvänne glas. Schellenberg skulle fått egna tankar, om han hade sett, huru den gamle lade ett fint pulver uti ett af glasen; men han märkte det icke, och tömde utan ringaste misstänka det honom erbjudna glas, hvars innehåll, om det än förekom honom bra starkt, smakade honom ganska bra. Han begaf sig nu upp på sitt rum, läste omsorgsfullt dörren och lade sig genast.

Huru den trötte ynglingen nästan ögonblickligen föll i en till utseendet djup slummer, så blef dock, besynner-

rino, ett af de blodigaste, historien känner. Samtiden stannar med beundran framför dessa hjeltebragder, denna ädla patriotism, detta mod i döden, som Frankrikes och Italiens krigare ådagalagt i striden för friheten och den nationella enheten; men på samma gång fränsäger den sig med bitter smärta resultaterna af alla dessa stora offer af blod och tårar, ty dessa resultat skola troligen först skördas i en aflägsen framtid, sedan despotismen upphört att vara den makt, som styrer Europas öden, hvilket den, beklagligtvis, i närvarande stund ännu är, och hotar, att länge förblifva. Visst funnos många, som väntade sig, att sedan stridernas dystra töcken skingrats, bakom detta få skåda frihetens tempel resa sig strålände i ljuset, hvilande på sin fasta grund: fosterlandskärlek och upplysning; men ack! dessa glömde, att Napoleon den tredje väl svåriligen kunde blifva byggmästaren, som skulle fullborda detta tempel. Men den grund, hvarom vi talat, den skall hvarken han eller någon af hans själafränder förmå rubba, ty den är lagd af renare händer, än deras; må detta blifva de i det kejsarliga fredsfördraget förorättades tröst! Ännu lefva män med Washingtons och Gustaf Wasas ande; vår tid har att uppvisa lika ädla martyrer för sanningen, som någon föregående, må vi ej förgäta detta, så skola vi känna oss förvissade derom, att frukterna af de store andarnes verk skola lyckliggöra en efterverld, liksom deras

ligt nog, en del af hans själs lif verksamt, men helt och hållet vändt inåt, med fullkomligt försvinnande af de yttre sinnenas verksamhet, ersättande desamma liksom genom ett omedelbart andligt skådande, upptagande på detta sätt intrycken raskt och starkt, men utan att vara fullkomligt klart medvetande af desamma. Sålunda förekom det honom, under det han låg med hårdt tillslutna ögon och icke förmådde röra en lem, som om en del af väggen vid kaminen öppnade sig, en hand med en blindlykta sträckte sig fram, hvarest en hel gestalt smög sig krökt igenom öppningen och sedan rätade ut sig till hela sin längd — det var Marx, husets egare, men med ett mycket elakare utseende än om dagen, ja verkligen hemsk genom den ondskefullt hopbitna munnen och de djupt neddragna ögonbrynen. Schellenberg ville springa upp och ställa honom till ansvar, men han förmådde ej röra en enda lem, han kunde blott varseblifva, hvad den hemiska gästen teg sig till. Sakta smög Marx sig fram till sängen, lät hela ljusstrålen falla på den sofvandes

namn skola vördas, då tyranniets förkämpar multna i glömda grifter, efter ett — låtom oss hoppas det! — fruktlöst arbete. Och om många af frihetens vänner på Italiens och Ungerns jord i detta ögonblick med smärta utropa: "allt är förlorat!", så skall det upplysta Europa tröstande tillägga: "utom äran!"

Europas gamla kronor.

Lombardiets jernkrona. Carl den stores krona. Den Helige Stephans krona i Ungern.

Tecknen till den kungliga makten hafva i alla tider varit föremål för vetgirighetens intresse. De första kronor i världen bestodo endast af en bindel kring hufvudet, knuten bak till, såsom vi se på medaljer kring Jupiters, Ptolemeernes och de syriske konungarnes hufvuden. Sednare bestodo de af två bindlar; efterhand betjenade man sig utaf qvistar af åtskilliga slags träd, och slutligen af blommor. Man genomsökte skogar och lunder, för att finna kronor till de olika gudomligheterna, och dessa kronor buros ej endast af gudabilderne, utan äfven af offer presterne och af konungar och kejsare, samt prydde altaren, tempel, ingångarne till husen, fartyg o. s. v.

De romerska kejsarne brukade fyra slags kronor, nemligen en af lager, en strålkrona, en krona smyckad med perlor och dyrbara stenar, samt ett slags mössa eller hufva. Romarne brukade ock utdela åtskilliga slags kronor, till belöningar för militäriska förtjenster, såsom: den ovala

ansigte och nickade härunder likgiltigt på hufvudet, som om undersökningen egentligen varit öfverflödig. Sedan lyste han på bordet och föll med girig skyndsamt öfver Schellenbergs väl fyllda plånbok; han ställde lyktan ifrån sig och började uttaga plånbokens innehåll. Pappersmyntet, som först föll honom i händerna, lade han utan allt afseende åsido, men tjänst-instruktionen, till hvilken han nu kom, öppnade han med stor hastighet och började läsa, under det han mumlade: »Schellenberg — verkligen, löjtnant Schellenberg — han kan det alltså icke vara!» — Med mera lugn genomläste han nu hela papperet, hvarunder då och då ett ondskefullt grip öfver hans ansigte. Därefter öppnade han ett annat papper, officerspatentet, och läste med ett slags blyghet: »Fredrik Schellenberg, majoren Schellenbergs son.» Han lade papperen åter in i plånboken, tog lyktan och lyste ännu en gång flyktigt på den sofvande. Då varseblef han något, som kom honom att studsas: han grep snodden,

(Fortsättning pag. 246).

Kejsar Napoleon vid ankomsten till Solferino.

Kejsar Napoleon beser slagfältet vid Solferino.

Fransmännen borttaga vapen, kvarlemnade af Österrikarne på Solferinos kyrkogård.

kronan af myrten, sjökronan, bestående af en ring af guld med ornament, föreställande skeppsgaljoner o. d., hvilken förärades åt den, som bemäktigade sig eller var den förste att äntra ett fiendligt fartyg; en krona, på latin kallad *vallarvis*, bestående af en gyllene ring med juveler och palisader, hvarmed man belönade den, som var den förste att storma fiendliga förskansningar; murkronan, en gyllene ring, uttaggad och inskuren, hvilken gafs åt den, som först besteg muren af en belägrad plats och planterade en fana; medborgarekronan gjordes af en grön eklöfsqvist och gafs åt den, som räddade en medborgares lif; segerkronan bestod först af lagerguirlander, men gjordes sedermera af guld, och var bestämd åt de generaler, som åtnjöto äran af ett triumftåg; en krona, kallad *absidionalis*, gjordes af gräs, som vexte på platsen, och gafs i belöning åt den general, som hade befriat en romersk armé från en belägring; strålkronan gafs åt furstar, sedan de upptagits bland gudarnes antal. Alla dessa kronor utmärkte tillika adelskap för innehafvaren.

Vi vilja nu nämna något om den i alla Italienares ögon så märkvärdiga krona, hvilken förvaras i Johannes Döparens kyrka i staden Monza, som ligger ungefär tolf mil från Milano, och hvilken klenod den 23 sistlidne April af Österrikarne högtidligt och under en stark truppbevakning förflyttades till Mantuas fästning. Johannes Döparens kyrka i Monza grundlades

som hängde kring den sofvandes hals, drog henne fram och fick sålunda se den derå hängande ringen — hans ögon sprungo nästan ut ur sina gropar, då han lät en full ljustråle falla på detsamma. Den sofvande gjorde — eller trodde sig åtminstone göra den största ansträngning, för att röra sig, sucka eller jemra sig — förgäfvets, skendödens blytungta börda låg tryckande på honom.

»Det är således en verklighet!» sade Marx, »mitt händverk är alltså ännu icke fullgjordt! Olycklige, ringen är ditt förder!»

Sedan han ytterligare kastat en hämdgirig blick på den sofvande, aflägsnade han sig åter genom väggöppningen, som slöt sig efter honom, och allt var förbi. Schellenbergs tillstånd förvandlade sig småningom till en verklig sömn, uppfyllt med feberaktiga, förvirrade drömmar, ur hvilken han först långt fram på morgonen uppvaknade med en plågsam hufvudvärk.

Ja, han vaknade nu verkligen: solen sken vänligt in i rummet, framför honom lågo hans klädespersedlar, på

af en drottning Theodelinda, af hvilken äfven jernkronan jemte andra dyrbarheter voro skänker. Denna Theodelinda var en bayersk prinsessa, gift på 580-talet med en konung i Lombardiet och mycket älskad af Lombarderne. Hon förblef enligt folkets önskan efter sin förste gemåls död regentinna, och gifte sig med en hertig af Turin, Agilulf, hvilken var den förste monark, krönt med Lombardiets jernkrona. Carl den store kröntes med densamma år 774, och Napoleon satte den, 1805, på sitt hufvud, och instiftade, 1815, jernkroneorden, hvilken kejsaren lät upptagas bland Österrikes ordnar, då detta land grundade Lombardisk-Venetianska riket. Den ryktbara kronan är af guld, besatt med ädelstenar och af ett dyrbart arbete, en kring dess inre sida löpande jernring, som, enligt sägen, skall vara smidd af en spik ur Kristi kors, har gifvit upprinnelse åt namnet. Under århundraden har denna riksklenod varit begagnad vid Lombardiets konungars kröning, och sedermera af de romerskt-tyska kejsarne, då dessa önskade bekantgöra sina anspråk som konungar öfver nämnda land.

År 800 kröntes åter Carl den store, denna gång till vesterns kejsare, af påfven Leo III. Kejsar Carl dog i Aachen 814, och begrofs derstädes. Han nedsattes i ett grafhvalf på en thron af guld, i full kejsareornat. På hufvudet bar han sin krona, i handen höll han en kalk, vid hans sida hängde ett svärd, Nya Testamentet låg på hans

bordet befunno sig hans pistoler, ur, börs och plånbok — vid anblicken af plånboken erinrade han sig plötsligen den nattliga scenen, och han tänkte: »Var det dröm eller verklighet? Kan man i drömmen upplefva något dylikt?» — Han skyndade upp ur sängen och öppnade plånboken; han fann uti den allt hvad den skulle innehålla. Grubblande hit och dit, klädde han sig och började noga undersöka väggen i närheten af kaminen, men här upptäckte han intet spår till någon öppning. Vid det klara dagsljuset och under det att hans soldaters samtal och skrakt klingade upp till honom från gården, hade väl allt det hemska, som förefallit under natten, bortvikit, men det gåtfulla blef kvar. Han begaf sig ned till soldaterna; de befunno sig väl och vid godt mod, försedde med allt hvad de behöfde. Som han hörde, hade värden redan tidigt gått ut i förrättningar. Han gick åter upp på sitt rum, dit man bragte honom hans frukost.

Sedan kom Winrich, för att bringa rapport från Waldhof, och detta bragte den tankspridda officerens uppmärksamhet åter tillbaka på den yttre världen. Enligt Winrichs utsago var man temligen bra inlogerad, alla försedda med hälm och täcken och förofrigt ledo de hvarken brist på mat eller dryck.

knä, vid hans fötter lågo hans spira och sköld. Grafven förseglades, och ett slags triumfbåge restes öfver densamma, med följande inskription: »Här hvilar Carl, den store och rättrogne kejsaren, som ärofullt utvidgade och i fyrtiosju år lyckligt regerade öfver Frankernas rike.» Med denna samma krona kröntes femtiofem kejsare i Aachen, hvarest de kejsarliga insignierna förvarades till 1795, då de fördes till Wien.

Ungerns krona, som kallas den helige Stephans, är äfvenledes af hög ålder. Denne Stephan grundlade ungerskariket år 1000. Samme konung skänkte skydd och bistånd åt de latinska munkarne och tyska riddarne; han belönades af Sylvester II, för sina förtjenster om hedningarnes utdrifvande, med en krona, hvaraf en del ännu finnes bibehållen. Denna krona var under en lång tid förlorad, men 1853 hörde man omtalas, att de länge saknade ungerska regalierna, kronan med glob och kors, samt svärd och spira, blifvit återfunna; de hafva sedermera under militärisk eskort blifvit förda till Wien.

Den tappre människoräddaren.

Vi hafva en lång tid talat så mycket om krigets hjeltar, låtom oss några ögonblick sysselsätta oss med en man, som utfört icke mindre lysande bragder än dessa.

Denne mans namn är *Jacques Fosse*. Han är bosatt som köpman i Beauce i södra Frankrike. Han har nyligen besökt London,

samt åter tillbaka på den yttre världen. Enligt Winrichs utsago var man temligen bra inlogerad, alla försedda med hälm och täcken och förofrigt ledo de hvarken brist på mat eller dryck.

»Hjölaren,» slöt Winrich, »ser ut som en riktig spetsbof och jag tilltror honom icke mycket godt; men Henriette, frökens tjänarinna, det är en präktig flicka!»

Schellenberg kände något obehagligt och oroande genom att tänka sig den fina, förståndiga flickan tillsammans med soldaterna, och han frågade afböjande:

»Har fröken själf visat sig?»

»Nej, hon tyckes sitta som en uggla i sitt gamla näste. Men Henriette är en den mest kloka varlse som jag nånsin sett; hon visste råd för allting, och om än något fattades, så jemnade hennes väuliga ansigte allt.»

»Vårt manskap har väl betett sig ordentligt?»

»Som andlige i ett kloster! Hon eger just rätta sättet att hålla hvar och en på tillbörligt afstånd, och utomdessa var ju jag närvarande med er instruktion. Jag skulle icke

der han var inbjuden till en festmåltid af "Humanitetssällskapet" (*Royal Human Society*), vid hvilket tillfälle han fick emottaga en sällskapets silfvermedalj för utmärkt tap- perhet och mod. Denne hjertes bedrifter innefatta nemligen, under en tidrymd af 29 år, räddandet af ungefär 60 menni- skolif, förutom andra handlingar i men- niskokärlekens tjenst. Jacques Fosse är född 1819. Han bidrog redan vid nio års ålder till sin obemedlade familjs försör- jande. Från sitt tionde till sitt tolfte år var han murarelärling; 1830 räddade han, 11 år gammal, en ung man, som fallit i Rhone; 1834 räddade han ur sam- ma flods böljor tre karlar, af hvilka in- gen kunde simma. Vid detta tillfälle ska- dade han ett finger mot ett sönderslaget glaskärl, så illa, att det ej kunde botas. 1836 räddade han ur samma fara 2 per- soner, i Juni 1839, 5 personer; två af dessa föllo från landgången vid en ång- båt; då vår hjelte hörde deras nödrop, skyndade han till vattnet, de hade redan sjunkit, han hoppade uti, dök, och brin- gade upp dem, fast slutne i hvarandras armar. I September samma år räddade han, under liknande omständigheter, ett fruntimmer, han dök under en ångbåt i stark ström, och bringade den nödställda lyckligt i land. För dessa utmärkta tjenester erhöil han af mären på stället en silfverme- dalj. År 1840 blef han utskrifven till armé- en, men innan han begaf sig åstad, räddade han återigen tvenne menniskolif, och er- höll ännu en silfvermedalj.

Under sin tjenstgöring i Strassburg och Besançon utöfvade han förnyade gånger det, som tyckes hafva blifvit hans kall; på det sistnämnda stället föll en gång en sol- dat i vattnet, två andra hoppade uti för att uppdraga honom, men de råkade äf- ven i största fara, tilldess alla tre lyckli- gen fördes i land af Fosse. För denna vackra bedrift erhöil han en tredje medalj. Under alla de följande åren utförde han likadana handlingar. En gång ingick han ensam i ett brinnande hus, för att rädda ett barn; han rusade uppför den lågan- de trappan och vände tillbaka med bar- net; huset hade af släckningsmanskapet blifvit förklaradt omöjligt att beträda. Han erhöil 1849 sin femte medalj samt hederslegionens kors. Att uppräknat alla de tillfällen då han räddat drunknande, blefve här för vidlyftigt.

Då koleran 1854 rasade i hans hemort, skötte han outtröttligt sjuka och uppmun- trade derigenom sina medborgare till ef- terföljd af hans ädla exempel. 1856, un- der Rhones öfversvämning, uppehöll han ensamt genom sina ansträngningar 1,800 personers lif. Dessa stackars menniskor hade drifvits af öfversvämningen att söka sig en tillflykt på spetsen af en höjd, som reste sig liksom en liten ö öfver de ry- tande vattenmassoraa. Ingen torde våga sig ut på den skummande floden. Fosse utsatte sig för denna fara, och vågade hjeltomodigt lifvet genom att i en liten båt, och åtföljd af två sjömän gång efter annan transportera lifsmedel till de olyck-

lige. Vid slutet af nämnde år erhöil han sin andra guldmedalj. Året derpå var det åter han, som vid en ryslig eldsvåda be- trädde en stege och ryckte en halfqväd qvinna ur lågorna.

Det franska lifräddaresällskapet (*Société des Sauveteurs*) har förklaradt Fosse för den förnämste räddare af menniskolif, som för närvarande finnes i Frankrike, och hans porträtt och lefnadshistoria hafva utgifvits i Paris' illustrerade tidning. Den- ne tappre mans bröst prydes för närva- rande af tolf dekorationer, alla välförtjenta.

Hvarjehanda.

Märkvärdige mäns tidsfördrif. Thiers lå- ter aldrig en dag gå förbi utan att han spe- lar ett parti ecarté. Lamartine älskar biljardspel. Hertig Pasquier, som i trots af sin höga ålder ännu åtnjuter en god helsa, spelar biljard ännu mera pas- sionerad än Lamartine. Guizot är kan- hända den ende återstående amatör af bilboquet, ett spel som förskrifver sig från Ludvig den femtondes tid. Det be- står af en liten svartvad käpp med en urhåkning på hvardera ändan, hvori man uppfångar en liten kula, som hänger i ett vid käppen fästadt snöre och slungas upp i luften. — Pater Infantin håller sig till whist, tystnadens spel. — Jules Janin är passionerad dominospelare. Berryer galler för mästare i bouillotte, ett hasard- spel. Hertigen af Malakoff är road af piquet, Alfred de Vigny af dam- och Charles Dupin af schackspel.

råda någon till att komma henne ett steg för när! För- öfrigt drog hon sig straxt tillbaka inom slottet sedan alla mått och steg voro tagna, och sedermera ha vi icke åter- sett henne ett enda ögonblick.»

Snart ankom också öfverkontrollören från Eversburg, och förmiddagen förfliet under mångahanda samtal. Sol- daterna unnades äfven i dag hvila, men från i morgon skulle en regelmässig gränstjenst börja. Till middag var blott dekadé för Schellenberg och tulltjenstemannen, ty Marx hade ännu icke kommit tillbaka. Officeren sökte få veta något närmare om den för honom så hemska man- nen, men tjenstemannen hade intet annat at anföra, än att Marx var ansedd för sin förmögenhet, men tillika fruktad för sin hårda och stränga karakter. Om efter- middagen gick Schellenberg med till Eversburg, och då han sent om aftonen kom hem, hade Marx redan lagt sig. Natten förfliet utan det ringaste störande.

IV.

Manskapets tjenstgöring hade börjat. Dispositionerna uppgjordes vanligen i Wolfsgrund, hvarest Marx genom sin noggranna lokalkännedom, äfvensom genom sitt ge- nomträngande förstånd visade sig mycket användbar; hans förhållande till Schellenberg var till det inre spändt, till det yttre ostördt. Föröfrigt tycktes soldaternas närvaro hafva med framgång stäfjat smugglandet, ty med undan- tag af några tillfälliga små försällningar af oöfvade, hvilka lätt upptäcktes, stötte man icke på några af dessa försök, som förut bedrefsos med så orhörd fräckhet.

Efter förloppet af ungefär en vecka begärde Winrich ett särskilt samtal med sin löjtnant.

»Jag tror,» började han, »att vi nu kunna utföra en duktigt affär. Smugglarna hade fått en sådan respekt för våra bössor, att de bitills förhållit sig helt stilla. Men de göra blett som råttorna, hvilka vid kvarje nytt buller söka sina kryphål, men snart åter våga sig fram och vi- sa den gamla oförsämndheten. De tyckas nu icke längre

kunna hålla ut, ty jag har fått säker underrättelse om, att juden Feibes Itzig från Eversburg har gjort betydliga uppköp i staden Quedlinheim på andra sidan gränsen och i öfvermorgon skall komma hit dermed. Tiden kan jag ej nogare uppge, men hvad stället angår, så blir det vid »Kniebrech» eller deromkring.

»Hvarifrån har ni denna underrättelse, Winrich?»

Änskönt han berde varit förberedd på denna fråga, svarade dock Winrich med någon förlägenhet:

»Jo, det skall jag öppet säga löjtnanten, jag har den från Henriette, som är en utomordentligt slug flicka, och Henriette har fått den af mjölnaren i Waldhof, hvilken torde så halft om halft vara en af smugglarnes kamrater; han har under ett samtal med henne förpratad sig, och hon har hvarken gifvit rast eller ro, innan hon pumpat hemligheten ur honom.

(Forts.)

Eröfrandet af Österrikiska kanoner, af 2:dra gärdets voltigörer.

Nästa No utgives Söndagen den 7 Augusti.

Härned följer Romanbilaget: "Arvet," pag. 41—48.

C. PETERSENS OFFICIN 1859.